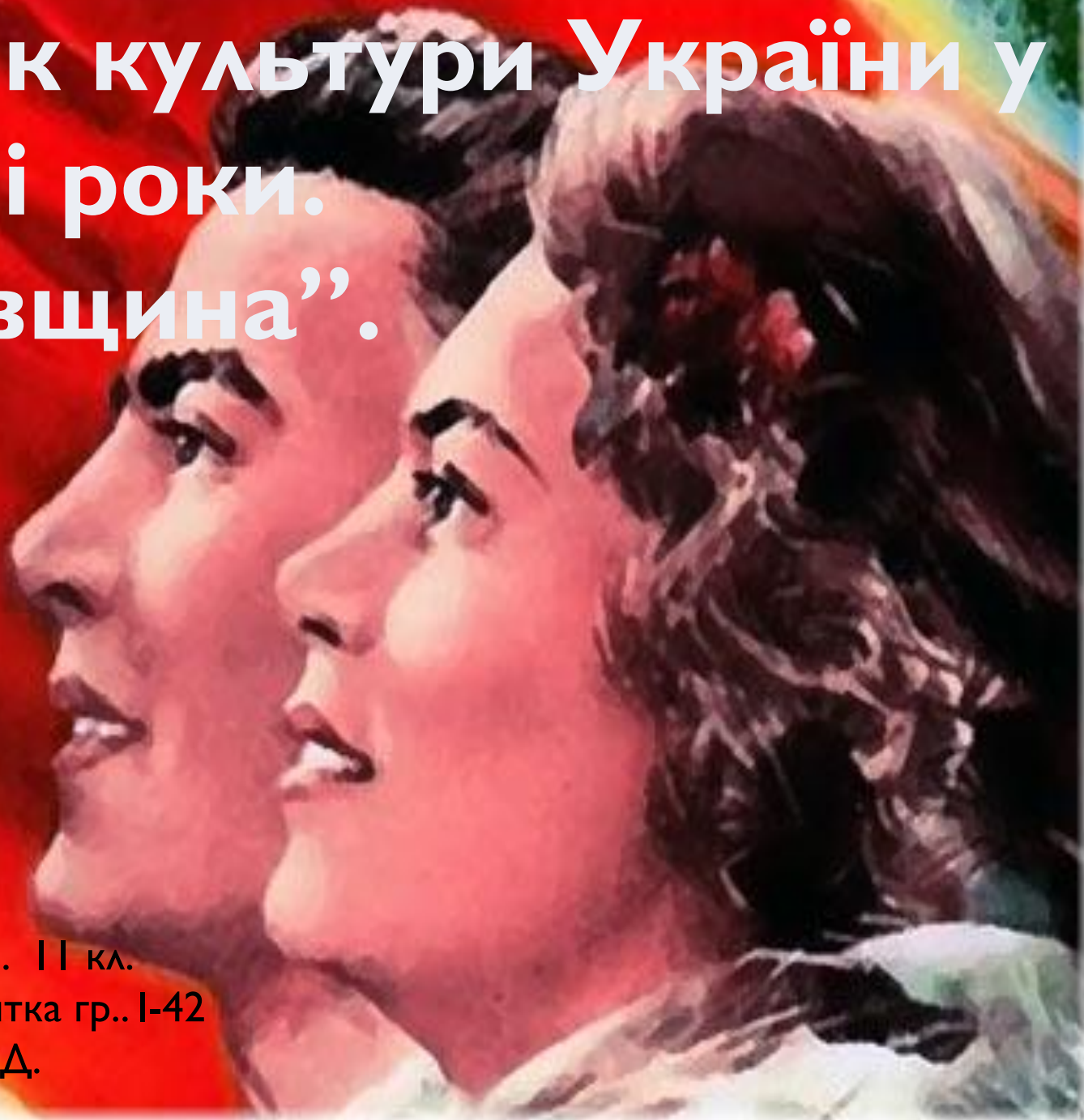

Розвиток культури України у повоєнні роки. “Жданівщина”.

Історія України. II кл.
Підготувала студентка гр. І-42
Купер Ю. Д.

лан

Відбудова системи
освіти

Наука

Література і мистецтво

де творчої

іції

тіч

панії

Проблемне питання

? Які особливості розвитку
культури України у повоєнні
роки

Відбудова системи освіти

- Відновлення системи народної освіти. Жалюгідний стан більшості приміщень. Брак шкільних приміщень, обладнання, письмового приладдя. Використання багатьох шкільних приміщень не за призначенням --- 2-3 зміни навчання.
- Фінансування освіти за залишковим принципом.
- Рух за відбудову зруйнованих шкіл, спорудження нових методом народної відбудови. На кін. 1943/44 навчального року працювало 12802 початкові, семирічні та середні школи, де навчалось 1770 тис. учнів, а на початок 1945/46 навчального року працювало вже 30512 шкіл, де навчалось 1851 тис. дітей.
- Перехід у 1953 р. до обов'язкової семирічної освіти.
- Відкрито вечірні школи робітничої та сільської молоді. Так, у 1948 р. в республіці без відриву від виробництва навчалось 185 тис. молодих працівників. У 1950—1951 рр. було 4896 шкіл робітничої та сільської молоді, де навчалось 343,3 тис. учнів.
- Ідеологізація та русифікація системи освіти

ЧТОБЫ БОЛЬШЕ ИМЕТЬ-
НАДО БОЛЬШЕ ПРОИЗВОДИТЬ

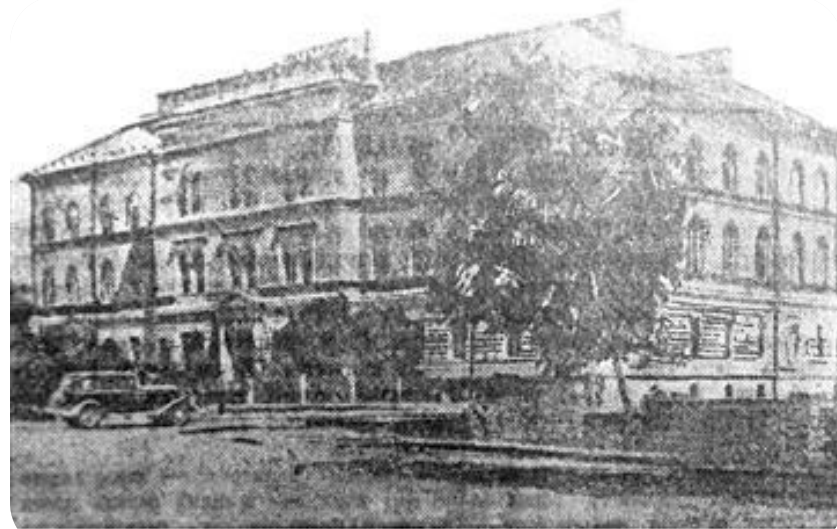
ЧТОБЫ БОЛЬШЕ
ПРОИЗВОДИТЬ-
НАДО БОЛЬШЕ
ЗНАТЬ

МОЛОДЫЕ СТРОИТЕЛИ КОММУНИЗМА!
ВПЕРЕД, К НОВЫМ УСПЕХАМ В ТРУДЕ И УЧЁБЕ!

- Проблема педагогічних кадрів (понад 40 % не мали педагогічної освіти). Основною базою підготовки вчителів у повоєнні роки були учительські інститути, а після 1950 р. — педагогічні, які готували вчителів для 5—10-х класів, і педагогічні училища — для початкових. Було створено спеціальні педагогічні класи при 177 середніх школах республіки, які за перші 5 повоєнних років підготували 2,6 тис. учителів. У результаті вжитих заходів кількість учителів у республіці з року в рік збільшувалася.
- Багато уваги приділялося підвищенню професійної кваліфікації, це завдання реалізували республіканський ***Інститут підвищення кваліфікації керівних працівників народної освіти та обласні інститути удосконалення вчителів.***
- На кінець 1943/44 навчального року було здійснено реевакуацію вузів. На час визволення України від ворога, тобто у жовтні 1944р., двері відчинили 113 вузів і 455 технікумів, у яких на стаціонарі навчались 101 тис. студентів і 96 тис. учнів. Крім відбудованих вузів, які працювали до війни, було створено 16 нових вищих навчальних закладів.

До початку 50-х років у Західну Україну було направлено понад 35 тис. учителів із Східної України. Галичина, Волинь і Буковина мали найвищий відсоток українських шкіл — понад 93 %. У 1946—1947 рр. тут було створено 22 вузи, серед них **Ужгородський університет**, медінститути Чернівецький, Івано-Франківський та ін. У 24 вузах Західної України в 1950 р. навчалось понад 30 тис. студентів.

Ужгородський державний університет

*У березні 1944 р. повернулася з евакуації Академія наук України., яка залишалася головною (очол. вч.-біолог О. Палладін)

*У 1945 р. у республіці функціонувало 267 наукових установ – 83% довоєнної кількості.

*Відбудова наукових центрів і побудова нових.

*1947 р. створено Інститут теплоенергетики і електротехніки.

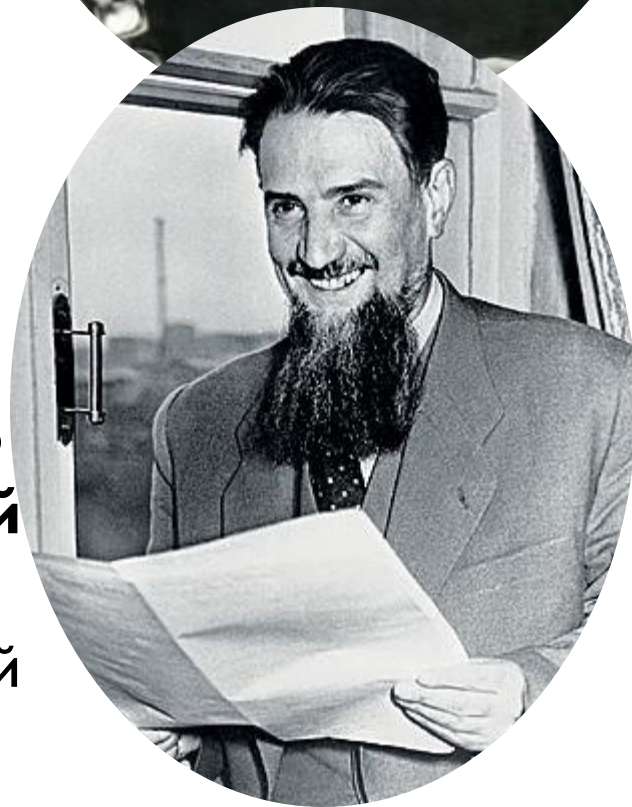
*1949 р. поч. діяти Інститут використання газу в комунальному господарстві та промисловості.

*Створено понад 30 нових інститутів — радіофізики та електроніки, фізико-технічний низьких температур у Харкові, машинознавства та автоматики, суспільних наук, геології, корисних копалин у Львові, металофізики, металокераміки і сплавів у Києві та ін. Зміцнювалася матеріально-технічна база.

Під керівництвом **С. Лебедєва** у Києві у 1948-1950 рр. було виготовлено першу в Європі цифрову обчислювальну машину (**МЕОМ**).

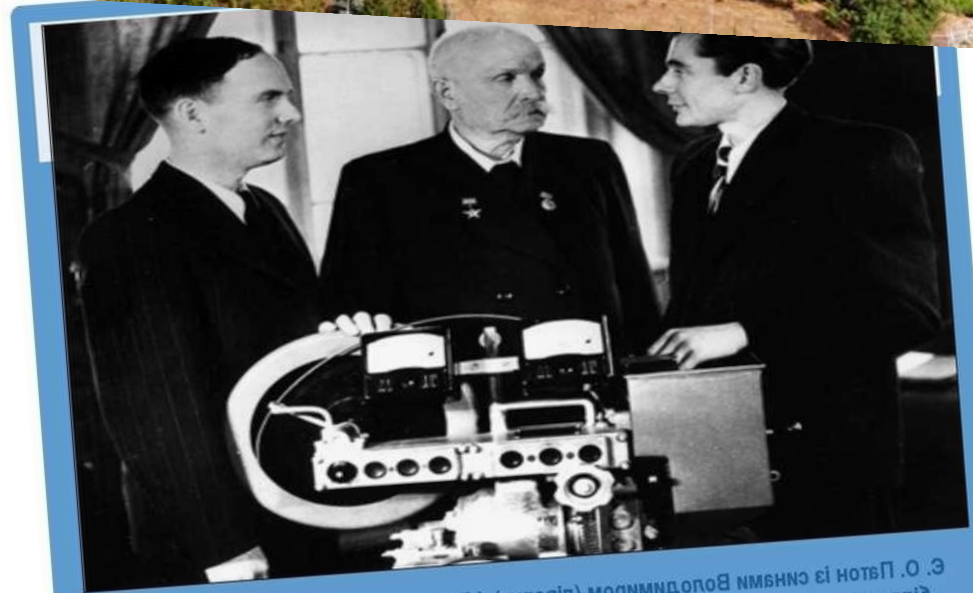
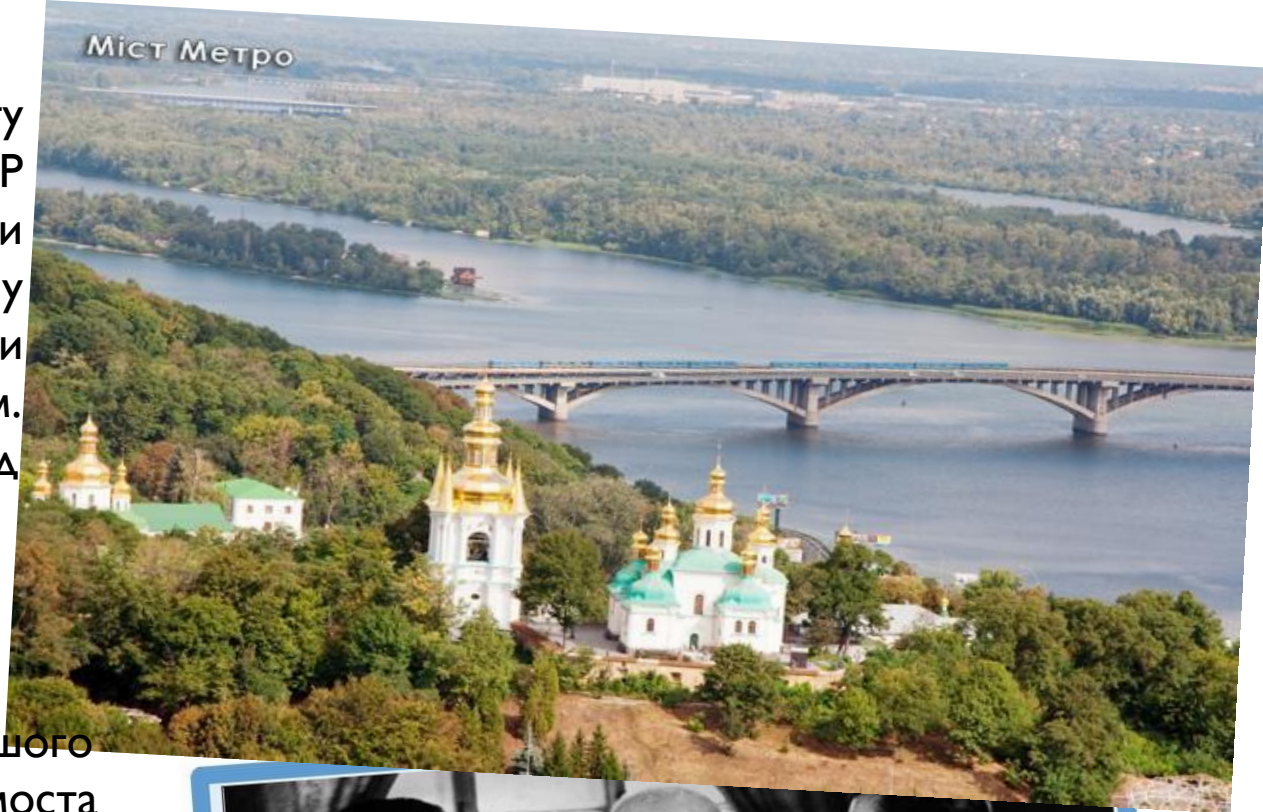

У республіці 1946 р. було запущено перший експериментальний атомний реактор. Наукове керівництво очолював — радянський фізик І. В. Курчатов.

Учені Інституту
електрозварювання АН УРСР
удосконалили і запропонували
для масового впровадження у
виробництво автомати
зварювання металу під флюсом.
Цей метод, розроблений під
керівництвом Є. Патона

Побудова у 1953 р. найбільшого
тоді в світі суцільнозварного моста
через Дніпро завдовжки понад
1,5 км (*міст ім. Патона*
у м. Києві). За короткий час
завдяки новій автоматичній
технології зварювання було
споруджено
газопровід *Дашава – Київ*.

Е.П.Патон і його колеги (зліва направо):
П.О.Патон, В.М.Патон, В.М.Патон, В.М.Патон

Володимир Філатов, директор Українського науково-дослідного інституту очних хвороб і тканинної хірургії, у робочому кабінеті. Одеса, 1946 р.

- В. Філатов - засновник та перший директор, з **1936** року по **1956** рік, Інституту очних хвороб і тканинної терапії НАМН України.
- М. Стражеско створив власну терапевтичну школу.

У доповіді президента ВАСГНІЛ Лисенка «Про стан справ у біологічній науці», яку схвалив Сталін, генетику представили як науку ідеалістичну, далеку від потреб й інтересів держави та народу, шкідливу для суспільства

Генетику він проголосив «продажною лонькою імперіалізму», а кіборнетику — «буржуазною наукою»

„Лисенківщина“

1947-1948 рр. розпоч. репресії, під які потрапили вчені-біологи Д.Третьяков, М.Гришко, І. Шмальгаузеґн, І.Поляков, С.Делоне.

У другій половині 40-х років з'являється трилогія О. Гончара «Прапороносці», перша частина роману М. Стельмаха «Велика рідня» під назвою «На нашій землі», «Київські оповідання» Ю. Яновського, прозові твори, гумористичні оповідання О. Вишні. Вдосконалювали творчу майстерність М. Рильський, П. Тичина, В. Сосюра, А. Малишко. Видання колишнім фронтовиком, киянином Віктором Некрасовим однієї з кращих книг про Другу світову війну - «В окопах Сталінграда».

Максим Рильський читає свої вірші дітям сільської школи (на Львівщині 1950 р.)

На традиційно високому рівні стояло театральне мистецтво. Видатні майстри театральної сцени Б. Гмиря, С. Козак, В. Огневог, М. Литвиненко-Вольгемут, Н. Ужвій, Г. Юра та ін.

Композитори К. Данькевич, М. Вериківський, М. Колесса, В. Лятошинський, Ю. Мейтус.

Київська державна академічна капела «Думка» (О. Сорока), Львівська держана хорова капела «Трембіта» (П. Муравський), Державний український хор під керівництвом Г. Верьовки та ін.

Головною темою
багатьох
художників
залишалася війна.
Л. Мучник "Ми ще
повернемося", С.
Бесєдін
"Визволителі
Києва"

Образ
мис

В. Овчинников. Триптих Бабин
Яр

В Україні діяло три кіностудії: **Київська, Одеська, Ялтинська**.
Більшість кінофільмів присвячувалися героїзму радянських людей
в роки Великої Вітчизняної війни.

«Третій удар» (реж. І. Савченко)

“Подвиг развідника (Реж. Б. Барнет)

Кіномистецтво

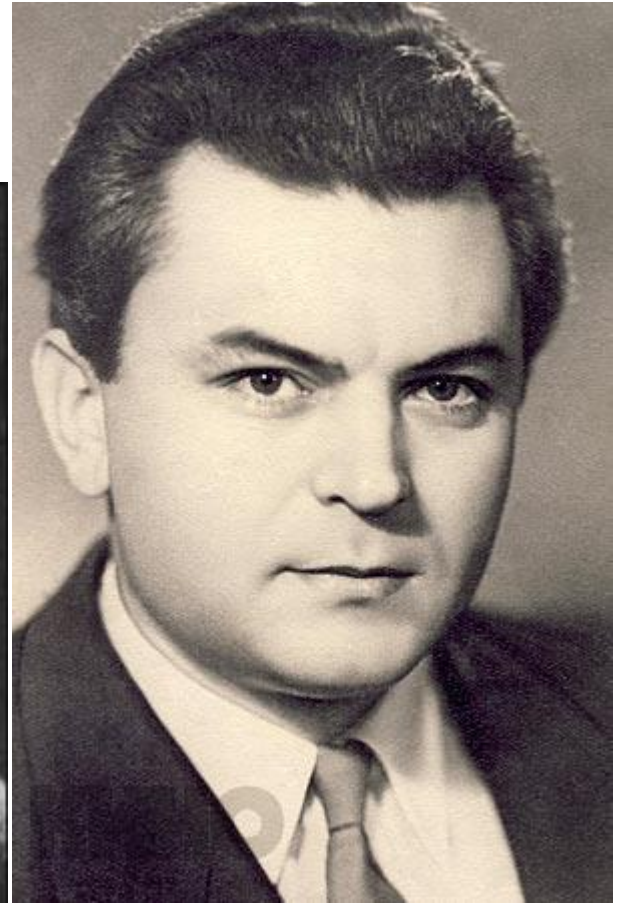

Тема мирної праці

Кіномистецтво

«Весна на Зарічній вулиці»

Кіноактори фільму “Тарас Шевченко” (1951)

Н. Ужвій, Г. Юра, С. Боднарчук

Становище творчої інтелігенції. Ідеологічні кампанії.

Дата	1946—1949 рр.
Ідеолог	Секретар ЦК ВКП(б) з питань ідеології А. Жданов
Мета	Посилення контролю над творчими процесами в галузі культури, придушення національно-визвольного руху та будь-яких проявів української самостійницької ідеї
Дії влади	Нищівна критика діяльності інститутів історії України та історії української літератури, творчих спілок, редакцій газет і журналів, видатних діячів української культури — письменників, композиторів, режисерів тощо
Наслідки	Придушення паростків відродження української культури після війни. Гальмування розвитку науки, літератури і мистецтва в країні. Перетворення літературної критики на засіб утримання митців у рамках офіційної ідеології. Обмеження свободи творчості. Ізоляція від надбань західної культури

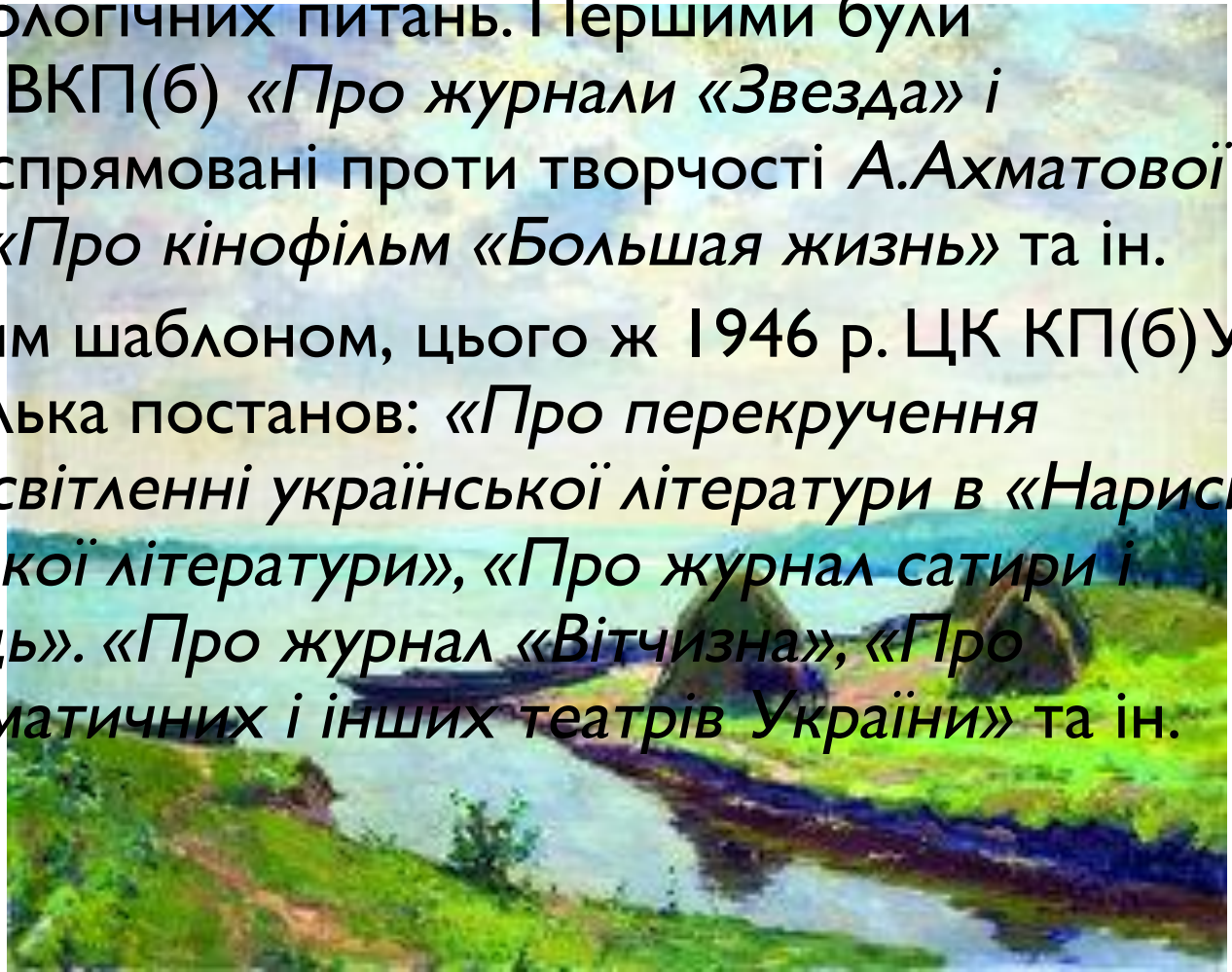
Вперед к Коммунизму!

КОСМОПОЛІТИЗМ

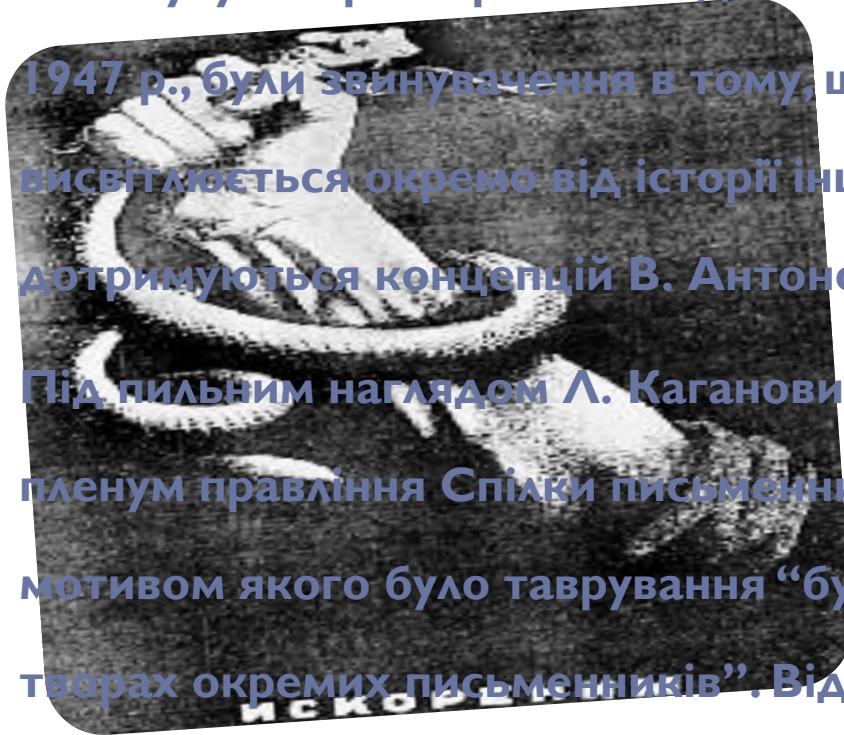
**Теорія, що проповідує байдуже
ставлення до історії
Батьківщини, свого народу,
національної культури,
другорядне значення
національних проблем на фоні
загальнолюдських цінностей**

ЗА МИР!

- Була розгорнута боротьба проти «безідейності, безпринциповості, формалізму, космополітизму й низькопоклонства перед гнилим Заходом», проти «буржуазного націоналізму».
- За період з 1946 по 1951 р. було прийнято 12 партійних постанов з ідеологічних питань. Першими були постанови ЦК ВКП(б) «Про журнали «Звезда» і «Ленинград» (спрямовані проти творчості А.Ахматової і М.Зощенка), «Про кінофільм «Большая жизнь» та ін.
- За встановленим шаблоном, цього ж 1946 р. ЦК КП(б)У теж ухвалив кілька постанов: «Про перекручення і помилки у висвітленні української літератури в «Нарисі історії української літератури», «Про журнал сатири і гумору «Перець». «Про журнал «Вітчизна», «Про репертуар драматичних і інших театрів України» та ін.

- Влітку 1947 р. нищівній критиці були піддані українські історики С. Білоусов, К. Гуслиний, М. Петровський, М. Супруненко та інші. Серед зауважень, висловлених у постанові ЦК КП(б)У “Про політичні помилки і незадовільну роботу Інституту історії України Академії наук УРСР” від 29 серпня 1947 р., були звинувачення в тому, що історія України висвітлюється окремо від історії інших народів СРСР, і автори дотримуються концепцій В. Антоновича та М. Грушевського.
- Під пильним наглядом Л. Кагановича у вересні 1947 р. відбувся пленум правління Спілки письменників України, основним мотивом якого було таврування “буржуазних перекручень у творах окремих письменників”. Відвертого публічного цькування зазнали М. Рильський (“Мандрівка в молодість”, “Київські октави”), Ю. Яновський (роман “Жива вода”), І.

Висновки

Таким чином, ідеологічна, соціально-культурна ситуація в Україні середини 40-х — на початку 50-х років негативно позначилася на розвитку літератури і мистецтва, багато діячів були позбавлені можливості творчо працювати.